

Aan de gemeenteraad

Op 27 november 2024 stelde T. Kind (Volt) ons schriftelijke vragen over Zorgvuldigheid met betrekking tot lvb-cijfers in Rotterdam.

Inleidend wordt gesteld:

Geacht college,

De fractie van Volt Rotterdam vindt het opvallend dat de gemeente Rotterdam in verschillende programma's en plannen uiteenlopende cijfers gebruikt om het aantal Rotterdammers met een licht verstandelijke beperking (lvb) te duiden. De fractie van Volt Rotterdam vindt dat er grote voorzichtigheid is geboden met deze cijfers, omdat deze stigmatiserend en beledigend¹ kunnen overkomen voor grote groepen Rotterdammers, vooral wanneer er sprake is van afgeleide indicatoren, zoals laag onderwijsniveau en laag inkomen.² Tegelijkertijd gaat het over cijfers, die een maatschappelijk vraagstuk bespreekbaar³ kunnen maken. Zo wordt de doelgroep gekenmerkt door beperkte zelfredzaamheid en uitdagingen op verschillende levensterreinen (o.a. schulden, gezondheid en administratie). Indien het klopt dat een aanzienlijk deel van de Rotterdammers kampt met lvb-problematiek, heeft dat grote gevolgen voor de wijze waarop de gemeente Rotterdam haardienstverlening dient in te richten.

De uiteenlopende cijfers komen naar voren in verschillende documenten en rapporten van de gemeente. Zo wordt in het uitvoeringsprogramma NPRZ 2023-2027⁴ aangegeven dat ca. 100.000 Rotterdammers en ongeveer een derde van de bewoners op Rotterdam-Zuid een licht verstandelijke beperking zou hebben. Verder wordt in het regiobeeld Rotterdam⁵, de grondlegger voor het regionaal zorgakkoord, aangegeven dat "in grote delen van

¹ [34 procent van de mensen op Zuid licht verstandelijk beperkt? Je moet je schamen! - Adverteren Rotterdam | De Havenloods | Krant en Online](#)

² [Is 34 procent van de mensen in dit gebied licht verstandelijk beperkt? | Binnenland | AD.nl](#)

³ <https://www.versbeton.nl/2023/04/goed-dat-er-eindelijk-aandacht-is-voor-mensen-met-een-licht-verstandelijke-beperking-opzuid>

⁴ [Nationaal Programma Rotterdam Zuid - NPRZ](#)

⁵ <https://www.dejuistezorgopdejuistestek.nl/programmas/integraal-zorgakkoord/regionale-samenwerking/regiobeelden-en-plann>

Rotterdam bijna de helft van de bevolking een licht verstandelijke beperking heeft". Het is hierbij opmerkelijk dat er zelfs een hittekaart wordt gebruikt om verschillen tussen Rotterdamse wijken-en gebieden aan te wijzen (zie: bijlage 1). Daarnaast hanteert de gemeente Rotterdam in het Plan Zicht op mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) (2023-2025)⁶ een schatting tussen de 40.872 tot 53.006 bewoners, terwijl in eerder onderzoek⁷ uit 2019 een bandbreedte van 56.000 tot 100.000 inwoners werd gebruikt. De fractie van Volt Rotterdam vindt het belangrijk dat er zorgvuldig, helder en transparant met deze cijfers wordt omgegaan. Daarom hebben we de volgende vragen voor het college:

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Hoe zijn de verschillende cijfers over lvb in Rotterdam tot stand gekomen? (NPRZ, Regiobeelden IZA, Plan inzicht lvb (2023-2025). Welke bronnen, methodologie en methode van dataverzameling liggen hieraan ten grondslag? Hoe verklaart het college de verschillen tussen deze cijfers?

Antwoord:

De cijfers over het aantal Rotterdammers met een licht verstandelijke beperking (LVB) zijn gebaseerd op verschillende bronnen en methoden van dataverzameling. Dit heeft geleid tot de variaties in de cijfers. Hieronder volgt een nadere onderbouwing van de gebruikte bronnen en methoden.

- NPRZ: In het uitvoeringsprogramma NPRZ 2023-2027 wordt een inschatting gemaakt gebaseerd op Woonzorgwijzer 3.0.
- IZA-regiobeeld: De cijfers in het regiobeeld voor de zorgkantoorregio Rotterdam Capelle a/d IJssel en Krimpen a/d IJssel zijn eveneens gebaseerd op de Woonwijzer 3.0. Het regiobeeld maakt gebruik van data die de variaties in verschillende wijken weerspiegelen.
- Plan Zicht op LVB (2023-2025): Dit plan gaat uit van de landelijke inschattingmethode van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP).

SCP en normaalverdeling

Het SCP hanteert een definitie van LVB, namelijk een IQ tussen de 50 en 70 en bij een IQ tussen 70 en 85 die problemen met sociale redzaamheid hebben. De door het SCP berekende omvang van de groep mensen met LVB in de bevolking is daardoor met een inschatting van 40.872 tot 53.006 kleiner dan op basis van de normaalverdeling van het IQ te verwachten is.

Wanneer we uitgaan van de normaalverdeling van het IQ (met een spreiding van 15,5% van de Nederlandse bevolking met een IQ tussen de 50 en 85), komt het aantal mensen met een LVB in Rotterdam boven de 100.000. Dit is echter een grove schatting, omdat er geen harde cijfers beschikbaar zijn. Het gaat hier dus om een schatting met veel onzekerheden. Daarnaast zijn er in Rotterdam veel omgevingsfactoren die met LVB in verband kunnen worden gebracht, zoals armoede, stress en een minder gunstig opvoedingsklimaat.

Woonzorgwijzer 3.0

Onderzoeksbureau RIGO heeft in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken de Woonzorgwijzer ontwikkeld. De Woonzorgwijzer laat zien welke groepen mensen met een

⁶ LVB in gemeentelijk beleid en praktijk (onderzoek010.nl)

⁷ LVB in gemeentelijk beleid en praktijk (onderzoek010.nl)

bepaalde aandoening of problematiek in een postcodegebied wonen en welke beperkingen en ondersteuningsbehoefte zij hebben. Voor een schatting van de omvang van de groep met beperkte cognitieve vermogens baseert het RIGO zich op dezelfde bronnen als het SCP. Het RIGO maakt echter op basis van gegevens over inkomen, werkloosheid en overlast een schatting van het voorkomen van mensen met een LVB in specifieke gebieden. Op basis hiervan schat het RIGO de omvang van de groep mensen met een LVB in Rotterdam op ruim 34%.

Vraag 2:

In hoeverre verzamelt de gemeente Rotterdam zelf cijfers over mensen met lvb in Rotterdam? (bijv. via het wijkprofiel⁸) Op welke manier?

Antwoord:

Cijfers over de prevalentie van LVB zijn gebaseerd op schattingen. LVB wordt alleen geregistreerd als er gebruik gemaakt wordt van specifiek zorgaanbod. De schattingen gaan over het algemeen uit van de IQ-verdeling in de bevolking en de demografische en sociaaleconomische informatie, die mogelijk te maken hebben met een LVB. De onderliggende demografische en sociaaleconomische gegevens over o.a. inkomen zijn opgenomen in het wijkprofiel.

Vraag 3:

Wat is volgens het college een correcte en actuele schatting van het aantal mensen met lvb in Rotterdam? Over hoeveel Rotterdammers gaat het? Op welke data en methodologie baseert het college zich? Hoe is de data verzameld? In hoeverre heeft het college externe experts geraadpleegd bij de totstandkoming van deze cijfers?

Antwoord:

Het is moeilijk om een exact aantal mensen met een LVB in Rotterdam te geven, aangezien het gaat om een schatting gebaseerd op verschillende benaderingen en data. In de beantwoording van vraag 1 is aangegeven welke bronnen en methoden gebruikt zijn voor de verschillende schattingen en tot welk beeld dat leidt (NPRZ, het regiobeeld IZA, en het Plan inzicht LVB 2023-2025).

Vraag 4:

Is het college het met ons eens dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met cijfers over lvb? Is het college van mening dat dit binnen de genoemde programma's en plannen gebeurt? Waarom wel/niet?

Antwoord:

Het college is het met de fractie van Volt eens dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met cijfers over mensen met een LVB. Het college is van mening dat dit binnen de genoemde programma's en plannen zorgvuldig is gebeurd. De cijfers worden in de programma's en plannen gepresenteerd binnen de context van beleid gericht op het verbeteren van de zorg en ondersteuning voor mensen met LVB. Hierbij wordt het belang benadrukt van een open maatschappelijk gesprek, waarin ruimte is voor verschillende definities, inzichten en inschattingen. Zo wordt er gezorgd voor een breder en genuanceerder begrip van de ondersteuningsbehoeften van mensen met een LVB. Dit draagt bij aan effectiever beleid dat beter aansluit bij de diverse ondersteuningsbehoeften

⁸ In het uitvoeringsplan NPRZ (2023-2027) wordt op pagina 109 aangegeven dat cijfers over lvb verzameld worden via het wijkprofiel.

van mensen met een LVB, zodat zij beter kunnen participeren in de samenleving en de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

Bijlage 1

3B. Prevalentie aandoeningen

In grote delen van Rotterdam heeft bijna de helft van de bevolking een lichte verstandelijke beperking

Licht verstandelijk beperkt in Rotterdam in 2020

Licht verstandelijk beperkt in Capelle en Krimpen in 2020

- In een groot aantal wijken in Rotterdam heeft meer dan 36% een licht verstandelijke beperking, met uitschieters naar meer dan 42%.
- In Capelle komt een licht verstandelijke beperking in mindere mate voor en in Krimpen heeft slechts een klein gedeelte een licht verstandelijke beperking.